

OPETTAJANA OPETUSSUUNNITELMAA KEHITTÄMÄSSÄ

Rakennusalan koulutus 300pv

Reima Karjalainen

Kehittämishankeraportti
Kesäkuu 2011

JYVÄSKYLÄN AMMATTIKORKEAKOULU
JAMK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Ammatillinen opettajakorkeakoulu

Tekijä(t) Karjalainen Reima	Julkaisun laji Kehittämishankeraportti	Päivämäärä 1.6.2011
	Sivumäärä 31	Julkaisun kieli Suomi
	Luottamuksellisuus ( )	Verkojulkaisulupa myönnetty (X)
Työn nimi OPETTAJANA OPETUSSUUNNITELMAA KEHITTÄMÄSSÄ		
Koulutusohjelma Ammatillinen opettajankoulutus		
Työn ohjaaja(t) Marja Vuortama-Räsänen		
Toimeksiantaja(t) Jyväskylän Ammatillinen opettajakorkeakoulu		
<p>Tiivistelmä</p> <p>Tämän kehittämishanke suunnitelman tarkoitus oli saada opetussuunnitelma talonrakennusalan aikuiskoulutuksen perustutkintoon ja ammattitutkintoon. Opetussuunnitelman sisällön edellytyksenä oli, että koulutuksen jälkeen valmistuvat opiskelijat sijoittuisivat muurausalan työtehtäviin. Koulutuksen on vastattava tämän päivän työelämän tarpeita. Koulutus ei ole tutkintoon johtava.</p> <p>Työni tärkein tehtävä on, että opetussuunnitelman sisältö luo opiskelijoille hyvät valmiudet tulevaan ammatilliseen osaamiseen ja että se täyttää tämän päivän työelämän tarpeet.</p> <p>Kehittämishanke työssäni olen hyödyntänyt rakennusalan pitkää työkokemustani sekä opettajan kokemusta rakennusalan nuorisoasteen koulutuksesta.</p> <p>Työn tuloksena vahvistui tieto taito opetussuunnitelman tekemisestä ja opin mitä asioita opetussuunnitelman piti sisältää, että sen avulla saadaan opetettua tämän päivän muurausalan ammattilaisia työelämän tarpeisiin.</p>		
Avainsanat (asiasanat) Opetussuunnitelmat, rakennusalan koulutus		
Muut tiedot		

Author(s) Karjalainen Reima	Type of publication Development project report	Date 1.6.2011
	Pages 31	Language English
	Confidential ( ) Until	Permission for web publication (X)
Title Developing education plan as teacher		
Degree Programme Occupational Teacher University		
Tutor(s) Marja Vuortama-Räsänen		
Assigned by Occupational Teacher University of Jyväskylä		
<p>Abstract</p> <p>The meaning of this development project was to have an educational plan for adult education in housebuilding and in vocational examination. The condition for this educational plan was that when the education is finished the students will graduate and be situated in masonry work. The education itself must satisfy the needs of today's working life. Education will not result into a degree.</p> <p>The main meaning in my work is that this curriculum will give students a good readiness to their upcoming occupational expertise and also abilities to fulfill the needs of today's work tasks.</p> <p>During this development project I have been able to use my long work background and my expertise as a construction teacher in vocational school.</p> <p>As a result of this work I gained new knowledge and talent to make educational plans. I also learned what is needed to include into an educational plan so that it can be used when teaching professionals to handle the needs of today's masonry work.</p>		
Keywords Educational plans, construction teaching		
Miscellaneous		

Sisällys

Johdanto.....	5
Kehittämisen tarve.....	5
Koulutuksen tavoite.....	6
Opettajuus.....	6
Opetussuunnitelma.....	8
Henkilökohtaistaminen.....	9
Näyttötutkinnot.....	9
Henkilökohtaistaminen on ammattitaidon kehittämisen pedagogiikkaa.....	11
Arvolähtökohdat.....	13
Koulutuksen tavoite.....	14
Kohderyhmä ja pääsyvaatimukset.....	14
Opintojen henkilökohtaistaminen rakennusalan koulutuksessa.....	15
Valmistavan koulutuksen arviointi.....	15
Ammattitaidon osoittamistavat.....	16
Koulutuksen sisältö Rakennusalan perustutkinto.....	17
Koulutuksen sisältö Rakennusalan ammattitutkinto.....	18
Opetussuunnitelma tiivistelmä.....	20
Yhteenveto.....	26
Lähteet:.....	28
Liite 1.....	29
Liite 2.....	31

Johdanto

Tämä työ on opettajan pedagoginen kehittämistyö ja se on osa opettajaopintoja, joita suoritan Jyväskylän ammatillisessa opettajakorkeakoulussa. Olen opettajana Kainuun ammattiopistossa toisen asteen koulutuksessa nuorisopuolella ja työssäni pidän tärkeänä opetustyön lisäksi vahvaa osaamista opetussuunnitelmien tekemisen ja kehittämisen alueilla. Tämä opetussuunnitelma perustuu lähinnä kognitiiviseen eli mestari/kisälli opetukseen yhdistettynä siihen osittain kokemuksellinen oppimiskäsitys. Olen valinnut tämän työni opetussuunnitelman kehittämisen omalla alallani siksi, että tällaista opetussuunnitelmaa ei ollut ja opettajana pidän tärkeänä, että oppii ja osaa tehdä sekä kehittää myös aikuispuolen opetussuunnitelmia. Opetussuunnitelmatyö on myös kouluttajien keskinäistä yhteistyötä ja erittäin tärkeää oppilaitoksenkin näkökulmasta.

Kaiken edellä mainitun lisäksi tämän työn tarkoitus on tehdä sellainen opetussuunnitelma joka palvelee tämän hetken työelämän tarpeita ja opittu tieto taito siirtyy valmistuvien opiskelijoiden mukana hyödynnettäväksi työmarkkinoille. Kehittämistyötä tehdessä on otettu huomioon oppilaitoksen visiot ja arvomaailma. Tässä työssä on otettu huomioon kestävän kehityksen periaatteet siten, että kaikki opetuksessa käytettävä materiaali menee myöhemmin uudelleen käyttöön.

Kehittämisen tarve

Opetussuunnitelman kehittämistyön tarpeellisuus lähti Pohjois- Pohjanmaan Ely-keskuksen tarjouspyynnön pohjalta. Pohjois- Pohjanmaan Ely- keskus lähetti tarjouspyynnön rakennus- alan työvoimakoulutuksesta Kainuun ammattiopistolle. Valmista opetussuunnitelmaa tarjouspyynnössä oleviin koulutuksiin ei ollut, joten siinä oli hyvä työ opettajan pedagogisiin opintoihin liittyvänä kehittämistyönä. Kainuun ammattiopiston tulisi järjestää rakennusalan koulutus aikuisopiston puolelle työvoimakoulutuksena Kuusamon alueelle. Koulutukseen tulisi sisältyä talonrakennusalan ammattitutkinto ja rakennusalan perustutkinto. Koulutuksessa on tarkoitus suorittaa joko talonrakennusalan ammattitutkinto tai rakennusalan perustutkinto. Opiskelijoiden tavoitteet kartoitetaan alkukartoitus jaksolla, eli kumpaa tutkintoa opiskelija lähtee tavoittelemaan. Ensisijaisena tavoitteena on talonrakennusalan ammattitutkinnon suorittaminen.

Koulutuksen tavoitteena on, että opiskelija sijoittuu koulutuksen jälkeen erityisesti muurausalan työtehtäviin ja osaa tehdä itsenäisesti erilaisia muuraustöitä. Opiskelijoille laaditaan koulutuksen alussa henkilökohtainen opiskelusuunnitelma, jonka perusteella koulutuksen lopullinen tavoite ja tutkintotaso määräytyvät.

Koulutuksen tavoite

Koulutuksen tavoitteena on opettaa opiskelijalle tarvittavat ammattivalmiudet tämän päivän märkätilojen vedenerityksestä ja laatoituksesta. Opiskelijat suorittavat koulutuksen aikana VTT:n märkätila-asentajan henkilösertifikaatin, mikä on tämän päivän märkätilojen rakentamisessa välttämätön todistus osaamisesta. Koulutukseen sisältyy myös tulityö- ja työturvakortit.

Opetussuunnitelmassa on huomioitu oppimisvaikeuksien tunnistaminen, huomioidulla oppimisen henkilökohtaistaminen. Opetussuunnitelman laadintaan ovat osallistuneet edustajiansa kautta alueelliset/paikalliset rakennusalan työntekijät sekä yrittäjät ja heidän etujärjestönsä. Opetussuunnitelmassa korostetaan laadukasta ja asiakaslähtöistä toimintaa. Oppimis-/opetusmenetelmissä huomioidaan tietotekniikan hyödyntäminen.

Opettajuus

Opettajana minun tulee pystyä näkemään opetussuunnitelmatyön koulutuspoliittiset yhteydet sekä tiedostamaan koulun toimintaan liittyvät yhteiskunnalliset paineet ja kehityssuunnat sekä yleissivistävässä, että ammatillisessa koulutuksessa. Opettajana olen kokenut opetussuunnitelman kehittämistyön jopa virkistävänä normaalissa koulutyön arjessa. Ongelmana on vain kehittämistyöhön tarvittava aika, koska opettajuus kokoaikaisena ja n. 30 viikkotunnin opetus vie ajan melko tarkasti. Opetustyöhöni on ratkaisevasti vaikuttanut myös opetussuunnitelmauudistuksen myötä muuttuneet oppimiskäsitykset. Tämä kehitys näkyy niin luokanopettajan kuin aineen- tai ammatin opettajan työssäni. Mielestäni nykyiseen opettajuuteen sisältyvä opettajan koko toiminta on muuttunut ja lähestymistapa on oppijan kasvattamista. Tämän päivän opettajan työssäni ns. opiskelijoita tukeva merkitys korostuu. Tukea tarvitsevat etenkin heikon itsetunnon omaavat oppilaat, jotka eivät ole omaksuneet sosiaalisia taitoja sekä ns. vetäytyvät oppilaat, mutta myös nopeasti edistyvät oppilaat tarvitsevat tukeani. Opettajana olen kannustava

ja pyrin olemaan huolehtivan vaativa. Sormien läpi katsominen ja helpolla päättäminen nakertaa mielestäni oppilaan oma- aloitteisuuden kasvun mahdollisuuksia ja hänen oman elämänhallinnan taitojen kehittymistä. Ruohotien (1996b, 204) mukaan ammatillisesti ajan tasalla oleva opettaja tuntee oman alansa, ottaa vastaan haasteellisia ja riskialttiita tehtäviä, osoittaa kriittisyyttä ongelmien ratkaisussa sekä käyttää hyödykseen työstään saamaansa palautetta. Ammatillisesti ajan tasalla olevan opettajan asiantuntemusta arvostetaan niin kollegojen kuin muidenkin työelämän edustajien taholta.

Mielestäni minulla on kyky opettajana tulla helposti tulokselliseen vuorovaikutukseen ja yhteistyöhön erilaisten opiskelijoiden ja ihmisten kanssa niin työyhteisössä kuin lähi- ja etäympäristössä. Opettajuus ja opettajana oleminen edellyttää hyviä sosiaalisia taitoja.

Opettajaksi kouluttautuminen on osa opettajuuttani ja koko työiän kestäväää ammatillista kasvua.

Opettajana persoonallisuuteni, käsitys omasta minästä ja sen merkityksestä, on keskeinen työväliseeni. Opetussuunnitelman kehittämisen, ymmärtämisen, arvioinnin ja yhteistyön haasteet ovat kehittäneet itseäni, omaa työtä ja työyhteisöä. Samoja tavoitteita ja päämääriä olen tukemassa sekä opettamassa opiskelijoilleni. Opetustyössä opettajan kognitiivisilla prosesseilla on merkitystä kahdella tasolla. Toisaalta opettajana olen vastuussa opiskelijoiden oppimisesta sekä tiedonkäsityksen syvenemisestä, ja toisaalta opettajana omat tiedonhankinta- ja käsittelytaidot ovat jatkuvassa oppimisprosessissa. Tätä vaikeaa tehtävää tukee yhteistoiminnallisen oppimisen periaate, jossa opettajana toimin tiedonhankinnan käynnistäjänä ja koordinaattorina.

Opettajan ammatillisessa toimintavalmiudessa on kyse niin ammatillisista kuin pedagogisistakin taidoista, joiden tulisi yhdentyä mielekkäällä tavalla. Taidollinen kehitys on kiinteässä yhteydessä opettajan persoonallisuuteen sekä myös hänen kognitiivisiin ja metakognitiivisiin valmiuksiinsa. Opettajuuden vaatimuksena on pystyttävä ohjaamaan erilaisia opiskelijoita ja erilaisia ryhmiä sekä kehittämään laajalaisesti ammattiosaamistaan ja toimimaan uusissa oppimisympäristöissä. Opettaja suoritan tälläkin hetkellä erilaisia ammattitaitoa ylläpitäviä koulutuksia, kuten meneillään oleva ammattiosaamisen näyttöjen kehittäminen. Koulutuksessa jal-

kaudutaan syksyllä myös viikon mittaiselle työssäoppimisjaksolle alan yrityksiin.

Opettajana koulutan yrityksissä näyttöjen arviointiin, suunnitelmien tekemisiin ja erilaisiin työssäoppimisjaksolla tuleviin ongelmiin liittyviä asioita työpaikkaohjaajille ja yritysten henkilöstölle. Voidaan siis todeta, että hyvä ammattitaito opettajan ammatissa sisältää ainakin seuraavia tekijöitä:

Opettajana sisältötietoni tulee olla syvällistä samalla ja yleisten ajattelutaitojen tulee olla korkeatasoiset. Opettajana minun tulee osata työskennellä ammatissaan siten, että ammatillinen kehittymiseni on mahdollista. Perinteisesti opetus on määritelty oppilaan ja opettajan suhteeksi, jossa opettaja välittää hallitsemansa sisällön oppilaalle, jolta se puuttuu. Opettajana pyrin ohjaamaan oppilasta oppimiseen. Opetustyössäni korostuu vuorovaikutustilanteiden ohjaaminen, oma vastuu työstäni ja itsearviointi. Työssäni ulkoiset edellytykset ja koulutettavien ikä vaihtelevat, mutta opettajana veloitteeni on aktivoida, ylläpitää, suunnata, syventää ja arvioida toisessa ihmisessä tapahtuvaa oppimisprosessia.

Opetussuunnitelma

Opetussuunnitelma on suunnitelma siitä, miten opetus järjestetään. Suomessa opetussuunnitelmat perustuvat Opetushallituksen määrittämiin opetussuunnitelman perusteisiin. Opetuksen järjestäjän, kuten kunnan on hyväksyttävä opetusta varten opetussuunnitelma. Yleinen käytäntö on, että kunnat valmistelevat opetussuunnitelman perusteiden pohjalta oman opetussuunnitelmansa ja kukin koulu suunnittelee tämän kuntakohtaisen suunnitelman pohjalta koulukohtaisen suunnitelman. Rakennusalan opetussuunnitelman kehittämistyössä olen käyttänyt valtakunnallista opetussuunnitelmaa, sekä Kainuun aikuisopiston perustutkinnossa käytettävää opetussuunnitelmaa.

Kaikki koulutus, kuten perusasteen-, keskiasteen- ja korkeakouluopiskelun pitää perustua hyväksytyyn opetussuunnitelmaan. Opetussuunnitelman sisällöstä voidaan poiketa, mikäli opiskelija pystyy osoittamaan omaavansa tarvittavan tietotaidon. Esimerkiksi aikaisempien opintojen opintosuorituksia voidaan lukea hyväksi osaksi opintoja. Mikäli opetussuunnitelmasta poiketaan, tehdään opiskelijalle henkilökohtainen opintosuunnitelma. Perusopetuksessa opetussuunnitelmasta voidaan poike-

ta myös, jos oppimäärän suorittaminen olisi olosuhteet ja aikaisemmat opinnot huomioiden joltakin osin kohtuutonta tai terveydentilaan liittyvistä syistä.

Paikallinen opetussuunnitelma on julkinen asiakirja, ja useimmilla kunnilla ja kouluilla on omat verkkosivut, joilta se on luettavissa. Koulut myös esittelevät omaa opetussuunnitelmaansa ja sen painotuksia esimerkiksi vanhempainilloissa.

Henkilökohtaistaminen

Arto Harju artikkelissaan tuo mielestäni erittäin hyvin esille mitä opiskelun henkilökohtaistamisessa tarkoitetaan, eli siinä periaatteessa opiskelijan omaa ääntä kuunnellaan oppimisprosessissa. Opiskelijan kokemuksilla, tavoitteilla ja tämän opiskelulle antamalla merkityksillä sekä näiden asioiden kehittymisellä on oppimisen lopputuloksessa keskeinen osuus.

Henkilökohtaistamiseen voi lisätä vielä tarkentavia määritteitä. Yksi niistä on opiskelijan huomioiminen yksilönä, jossa opiskelua räätälöidään opiskelijan omassa elämäntilanteeseen sopivaksi. Tähän kuuluvat mm. uratavoitteet, työssä jaksaminen, oman osaamisen arviointi, työelämän vaatimukset, oppimistarpeet ja – taidot, perhe ja terveys. Vaikka opiskelijan henkilökohtaistaminen pitää olla opiskelijälähtöistä, se ei voi olla tutkintojen perusteiden mielivaltaista tulkintaa. Opiskelijan tavoitteiden on pysyttävä tutkinnon perusteiden raameissa. Aikuiskoulutuksessa voidaan olettaa opiskelijalla olevan tietoa ja taitoa jo joiltain osin tulevasta koulutuksesta. Oppiminen on näiden tietojen ja taitojen rikastamista sekä uudelleenpäivittämistä.

Pätevyys ja ammattitaito eivät ole sama asia. Ammattikoulutus tähtää perusammattitaidon opettamiseen. Ammattitaito on pätevyyttä yleisempi ominaisuus. Koulutuksessa ammattitaito on tavoite, jota kohti opiskelijoiden kanssa edetään. Pätevyys liittyy liiaksi kapea-alaiseen, työpaikkakohtaiseen osaamiseen ja kvalifikaatiot pahimmillaan työelämästä irrallisiin tutkintotodistuksiin. Ammattitaidon käsitteessä kvalifioituminen yhdistyy todelliseen osaamiseen työelämässä.

Näyttötutkinnot

Kolmiportainen ammattitutkintojärjestelmä astui voimaan 1994. Ammattitutkinnot jakautuvat perus-, ammatti- ja erityisammattitutkintoihin. Se perustuu vanhaan oppipoika-, kisälli-, mestari- jakoon, jossa ammattitaitovaatimukset kasvavat tasolta

toiselle edettäessä. Käytännössä jako ei ole aina selkeä, vaan joillakin aloilla ammattitutkinto voi olla luonteeltaan perustutkinnon kaltainen. Merkittävin uudistus aiempaan koulutusjärjestelmään on siinä, että tutkinnot eivät ole sidoksissa tapaan, jolla ammattitaito on hankittu. Tämä merkitsee oppilaitosten ulkopuolella hankitun ammattitaidon ja epämuodollisen oppimisen virallistamista.

Ammatillisessa aikuiskoulutuksessa on yhä enemmän tarkoitus tähdätä näyttötutkintojen suorittamiseen. Tutkintoja voidaan suorittaa myös näyttötutkintona ja oppisopimuskoulutuksena. Joillekin opiskelijoille ei yksinkertaisesti luonnistu nämä teoriaopinnot, mutta käden taidot voivat olla erittäin hyvät, joten osaamisen, esille tuonti välittyy parhaiten näyttöjen avulla. Ammatillisten tutkintojen suorittaminen täysin luotettavana näyttönä opiskelijan kyvystä suoriutua työtehtävistä edellyttää, että painopiste on ammattien ja ammattialojen teknisessä määrittelyssä. Tutkinnon pitää perustua laajasti alalla suoritettaviin keskeisiin tehtäviin ja taitoihin. Tämä melko tekninen näkökulma tuntuu oppilaitostasolla olevan myös todellisuutta. Näyttöihin liittyvien tehtävien suunnittelu ja näyttöjen organisointipainotteisuus vaikuttaisi olevan keskeisellä sijalla oppilaitosten kehittelytyössä (Niskanen 2000).

Ammattitaidon arvioinnissa on näyttötutkintojärjestelmässä monta eri tekijää: kirjalliset näyttötutkintojen perusteet, näyttötutkintojen käytännön toteuttajat kokeiden suunnittelijoinen ja arvioijineen, opiskelija (näyttöjen suorittajana ja arviointiin osallistujana) sekä tutkintotoimikunnat (koostuu työntajista, työntekijöistä, opettajista sekä mahdollisesti itsenäisistä ammatinharjoittajista). Koska näyttötutkintojen suorittamisessa on useita toimijoita, on huolena tutkintojen tason säilyttäminen riittävän yhteismitallisena yli oppilaitosten. Painetta ammattitaidon standardointiin on, vaikka näyttötutkintojen perusteet antavat vastuuta käytännön ammattitaidon arvioinnista näyttöjen toteuttajille.

Kun pohditaan opiskelun ja näyttösuunnitelman yhteyttä ammattitaitoon, voi henkilökohtaistaminen edistää monin tavoin ammattitaidon kehittymistä eri kvalifikaatioiden kohdalla. Näyttösuunnitelman tekeminen on vaihe, jossa ammattitaitovaatimuksia joudutaan konkretisoimaan ja opiskelija on nähtävä osin työntekijän roolista käsin. Ohjauksen avulla toteutettava opiskelun henkilökohtaistaminen voi jäsentää ja täsmentää ammattitaidon kehittämiseen tarvittavia suunnitelmia. Ohjausprosessissa reflektoidaan eli arvioidaan ammatillisen kehittymisen suuntaa ja paino-

tuksia. Refleктоiminen on kognitiivista, sosiaalista ja kokemuksellista arviointia, jossa arvoilla ja merkityksillä on keskeinen sija. Refleктоinti eroaa metakognitiosta, joka viittaa lähinnä yksilöön ja yleisiin ongelmanratkaisutaitoihin, joissa arvokysymykset eivät nouse merkittävästi esille.

Näyttötutkintojen perustavoitteena on saada työelämän kannalta validi ja yhteismitallinen osoitus ammattitaidosta riippumatta sen hankkimistavasta. Taustalla on myös ajatus oppimisesta elinikäisenä prosessina.

Henkilökohtaistaminen on ammattitaidon kehittämisen pedagogiikkaa

Koulutuksen alussa opiskelijoiden on yleensä vaikea suunnitella omaa opiskeluaan, korostuu tavoitteiden tarkistaminen koulutuksen eri vaiheissa erittäin tärkeäksi.

Opiskelijoiden tarve tavoitteiden arviointiin lisääntyy, kun henkilökohtainen suhde koulutukseen oli virinnyt uudella tavalla. Alkuvaiheen mielikuva opiskelusta ei välttämättä sovellukaan tarkentuneeseen käsitykseen koulutuksesta ja itsestä opiskelijana. Tämä näkyy jonkinasteisena opiskelumotivaation heilahteluna lähes kaikilla opiskelijoilla. Opiskelijoiden kysymykset ovat jo huomattavasti alkutilannetta yksilöllisempiä ja aikaa vaativampia. Monilla on tarvetta arvioida koulutuksen kriittisiä kysymyksiä. Keskinen (1992) puhuu oppimisen solmukohdista, joihin liittyy tunne- ja toimintatasolla vastustus, hämmennys ja taantumet. Sisällöllisesti näitä solmukohtia opiskelun eri vaiheissa voivat olla mm.:

- rooli aikuisopiskelijana, opettajan ja opiskelijan keskinäiset roolit sekä vastuukysymykset.
- suuntautuminen ja erilaiset valinnaisuudet opiskelussa.
- valinnaisuudet näytöissä, minkälaiseen ammattitaitoon opiskelija on tähtäämässä?
- motivaatiokysymykset.
- oppimisvaikeudet (lukihäiriöt, luetunymmärtäminen)
- elämäntilanne (henkilökohtaiset, perheen, tai muiden läheisten ongelmat).
- terveydelliset tekijät (muutokset terveydessä, terveyden huomioiminen suuntautumisessa).

- työelämästä nousevat kysymykset (yrityksen ja opiskelijan tavoitteiden ristiriidat, vaikeudet työllistyä, sosiaaliset hankaluudet työssäoppimisjaksolla, oppilaitoksen ja työssäoppimispaikan yhteistoiminta)
- taloudelliset vaikeudet.

Opiskelun henkilökohtaistamisella voi vastata työn käsitteellistymisen ja uudenlaisen asiantuntijuuden asettamiin haasteisiin analysoimalla niitä kysymyksiä, joilla ammattitaitoa voidaan kehittää. Tämä alkaa henkilökohtaistamisen kohteiden määrittämisestä ja merkitysten arvioinnista, jolloin saattaa tulla jo selvästi esiin esimerkiksi opiskelijan, oppilaitoksen ja yrityksen mahdolliset näkemys- tai painotuserot. Varsinainen henkilökohtaistaminen tapahtuu oppimisprosessissa, jossa eri näkemyksiä työstetään opiskelijan ammatillista kehittymistä tukevaksi kokonaisuudeksi. Kohteiden määrittelyn avulla opettaja voi rajata pätevyytensä aluetta ja arvioida missä asioissa, millä tavoin ja kenen kanssa jaettu asiantuntijuus parhaiten palvelisi opiskelijan ammatillista kehittymistä. Jaettu asiantuntijuus haastaa vahvasti opettajuuden yksin tekemisen perinnettä. Omien rajojen asettaminen voi tuntua osaamattomuuden tunnustamiselta, mikäli oppilaitoksen kulttuuri ja rakenteet eivät tue yhteistyötä opettajien kesken.

Henkilökohtaistaminen vaihtelee paitsi kohteen niin myös oppimisprosessin vaiheen ja opiskelijan ominaisuuksien mukaan. Opiskelijälähtöisessä ajattelussa on hyväksyttävä myös se, ettei opiskelija halua oppimisprosessinsa henkilökohtaistamista. Hänen oppimisvalmiutensa saattavat olla niin hyvät, että opiskelija voi hyvin kantaa päävastuun omasta opiskelustaan ilman suurempaa tukea oppilaitoksen suunnalta. Henkilökohtaistamisen ei pitäisi koskaan olla "avun tyrkyttämistä", jossa mekaanisesti tarjotaan ohjausta jokaiselle ja pahimmassa tapauksessa saadaan opiskelija kiroamaan henkilökohtaistaminen alimpaan hornan kattilaan. Oppilaitoksen velvollisuus on kuitenkin arvioida oppimisvalmiuksia, jotta voidaan varmistua siitä, että ammattitaitoon tarvittava osaaminen tullaan saavuttamaan. Täydellinen oman tien kulkeminen voi merkitä esimerkiksi sitä, että opiskelija saavuttaa teknisesti näytöissä hyväksyttävät taidot, mutta sosiaaliset taidot ovat kaukana työelämässä vaadittavasta laadusta. Henkilökohtaistaminen voi olla paitsi opiskelijan tukemista myös tämän haastamista, jossa ainakaan ensimmäiset reaktiot eivät ole mitat-

tavissa opiskelijatytytyväisyyden kasvuna. Haastamisella on tietenkin oltava hyvät perusteet pohjautuen ammattitaidon kehittämiseen.

Henkilökohtaistaminen on erilaista riippuen oppimisprosessin vaiheesta. Ohjauksen tarve kasvaa tavallisesti oppimisen edistyessä, jolloin opiskelijan mielikuvat omasta oppimisesta, koulutuksen tarjonnasta ja ammatillisista tavoitteista täsmentyvät. Opiskelun loppuvaiheessa saavutettua osaamisen tasoa on alettava suhteuttaa työelämän vaatimuksiin, mikä voi herättää epävarmuutta ja ahdistusta ammattitaidon riittävydestä työmarkkinoilla. Ennen opiskelua tehtävillä osaamistason ja suuntautumisen arviointijaksoilla voidaan välttää täysin vääriä koulutuksellisia valintoja, mutta ne eivät poista tarvetta opiskelun aikana tapahtuvaan henkilökohtaistamiseen. Oppimisprosessia ei useimpien kohdalla saada itsestään eteneväksi, suoraviivaiseksi prosessiksi. Tärkeämpää kuin valintojen tekeminen onkin opiskelijaa tukevan pedagogiikan ja oppimisympäristön kehittäminen.

Henkilökohtaistamista tukeva oppimisympäristö edellyttää oppilaitoksen johtamisen tasolla linjausta, jossa pedagoginen kehittäminen priorisoidaan selkeästi oppilaitoksen perustehtäväksi. Tavoitteena voisi olla profiloituminen oman, hyvin perustellun aikuispedagogisen mallin toteuttajaksi. Linjaus tulisi konkretisoitua oppilaitoksen yleisessä toiminnassa eri tavoin: mm. henkilöstökoulutuksessa, pedagogisen kehitystyön taloudellisena tukemisena, kehitystyön tulosten levittämisenä oppilaitoksen sisällä ja sen ulkopuolelle, eri ammatillisten linjojen ja ammattiryhmien vuoropuheluna, oppilaitosten välisenä yhteistyönä ja yritysten kanssa tehtävänä pedagogisena kehitystyönä. Valtakunnallisella tasolla tätä edistäisi sellaisten oppilaitosten palkitseminen, joissa voitaisiin osoittaa kehitetyn laadukasta ammatillista aikuispedagogiikkaa. Palkitsemisen kriteereinä voisi olla kvantitatiivisia ja kvalitatiivisia tuloksia: esimerkiksi oppimisprosessin laadun arviointia, keskeyttämisten vähenemistä, näyttötutkintojen suorituspäämien lisääntymistä ja niissä osoitettu korkea ammattitaidon laatu. Nimenomaan oppimisprosessin laadullisten mittareiden merkitys tulisi palkitsemisessä näkyä.

Arvolähtökohdat

Kainuun ammattiopisto (KAO) on Kainuun maakunta -kuntayhtymän omistama kunnallinen liikelaitos. Monialainen oppilaitos antaa toisen asteen ammatillista kou-

lutusta nuorille ja aikuisille. Kiinteät toimipaikat ovat Kajaanissa, Kuhmossa, Kuusamossa, Suomussalmella ja Vuokatissa.

Kainuun ammattiopistossa opiskelee noin 3400 nuorta ja aikuista sekä 600 oppisopimus-

opiskelijaa. Työntekijöitä on noin 420 henkilöä ja liikevaihto on noin 27 miljoonaa euroa.

Kainuun ammattiopiston aikuiskoulutuspalvelut koulutuksissa huomioidaan aina sekä oppijan että hänen työyhteisönsä lähtötilanne, tarpeet ja odotukset. Aikuis-koulutuksen monipuoliset asiantuntijamme tietävät, miten yhdistää oppijan elämäkokemus ja vankka työhistoria sekä toisaalta laadukkaat opetussisällöt, -menetelmät ja -ympäristöt. Kainuun ammattiopiston koulutussuunnittelun oppilaitoskohtaiset arvot ovat: luottamus, tuloksellisuus, jatkuva parantaminen, kumppanuus.

Nämä arvolähtökohdat näkyvät oppimisprosessissa ja sen ohjaamisessa valtuuttamisena, arviointina ja opiskelijoiden itse arviointina sekä yhteistyönä lähtökohdanna jatkuvalla parantamiselle.

Kainuun ammattiopisto korostaa oppijan roolia aktiivisena toimijana, joka on halukas oppimaan ja kehittymään sekä arvioimaan omaa osaamistaan ja oppimistaan.

Koulutuksen tavoite

Koulutuksen tavoitteena on, että opiskelija sijoittuu koulutuksen jälkeen erityisesti muurausalan työtehtäviin ja osaa tehdä itsenäisesti erilaisia muurausalaan liittyviä töitä. Opiskelijalle laaditaan koulutuksen alussa kartoitusjakson aikana henkilökohtainen opiskelusuunnitelma, jonka perusteella koulutuksen lopullinen tavoite ja tutkintotaso määräytyvät.

Kohderyhmä ja pääsyvaatimukset

Koulutukseen voivat hakeutua työttömät tai työttömyysuhanalaiset rakennusalan koulutuksen ja/ tai työkokemuksen omaavat henkilöt. Valinta suoritetaan hakupereiden ja haastattelun perusteella.

Opintojen henkilökohtaistaminen rakennusalan koulutuksessa

Koulutuksen alussa oppijan kanssa laaditaan kirjallinen henkilökohtainen opiskeluohjelma, johon kuuluvat oppimissuunnitelma ja näyttösuunnitelma. Oppimissuunnitelmassa otetaan huomioon oppijan aikaisempi työ-, opiskelu- ja elämänkokemus. Oppijan aikaisemmin hankittu osaaminen on tunnistettava ja tunnustettava. Henkilökohtaistaminen ei ole yksilöllistetty opetus, vaan henkilökohtainen oppimispolku. Henkilökohtaistaminen nostaa motivaation korkeammaksi, meillä aikuiskoulutuspuolella, kun olennaista on työllistyminen. Henkilökohtaistamisella saadaan joustavuutta yksilökohtaisiin ratkaisuihin. Tämän prosessin aikana kartoitetaan oppijan oppimistyyliä ja mahdolliset oppimisvaikeudet. Nämä huomioidaan henkilökohtaisessa oppimissuunnitelmassa. Suunnitelmassa määritellään myös työssäoppimisen tavoitteet. Suunnitelman toteutumista seurataan ja muokataan koulutuksen kuluessa. Henkilökohtaistaminen toteutuu ohjausprosessina, jossa opiskelijan kokemuksia, tavoitteita ja opiskelulle antamia merkityksiä yhdistetään työelämän vaatimuksiin koulutuksen tavoitteisiin ja opetussuunnitelmaan. Arviointimenetelminä käytetään itsearviointia, havainnointia, haastatteluja, työnäytteitä, kirjallisia kokeita ja muuta dokumentaatiota. Ammattitaidon ydinosaamisen arviointi perustuu pääosaltaan näyttötilanteissa tapahtuvaan käytännön ammattitaidon arviointiin.

Valmistavan koulutuksen arviointi

Tutkinnon osan valmistavan koulutuksen arvosana muodostuu tutkinnon osaan kuuluvien kurssien arvioinnista. Perustutkinto arvioidaan K (3), H (2), T (1) tai hylätty (0). Ammattitutkinto arvioidaan hyväksytyksi tai hylätty. Hylätystä suorituksesta annetaan osallistujalle ilmoitus, sekä selvitys siitä, miksi suoritus on hylätty. Koulutukseen osallistujan ammatillisen kehittymisen edistämiseksi myös hyväksytystä suorituksesta tulee antaa palautetta. Suoritus hyväksytään, jos koulutuksen suorittaja osaa, mitä vaatimuksissa edellytetään ja koulutuksen suorittajan toiminta on muutoin seuraavan kuvauksen mukaista: Koulutuksen suorittaja hallitsee kokonaisuuksia. Työn suoritus on suunnitelmallista ja etenee johdonmukaisesti. Hän valitsee oikeat työmenetelmät ja välineet sekä käyttää niitä oikein. Hänellä on työssä tarvittavat tiedot. Hän valitsee oikeat materiaalit ja tarvikkeet ja käyttää niitä taloudellisesti. Hän on kustannustietoinen ja ottaa huomioon toiminnan kokonaistaloudellisuuden

Ammattitaidon osoittamistavat

Tutkinnon suorittaja osoittaa ammattitaidon tekemällä tutkintotilaisuudessa alaan liittyviä töitä rakennustyömaalla tai muualla mahdollisimman hyvin rakennustyömaan olosuhteita vastaavassa paikassa. Tutkinnon suorittaja laatii työstään työsuunnitelman, joka perustuu piirustuksiin tai vastaaviin työselityksiin tai muihin suunnitelmiin. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että opiskelijan ammattitaidon voidaan todeta vastaavan ammattitaito vaatimuksia.

Koulutuksen sisältö Rakennusalan perustutkinto

Rakennusalan koulutus 300 pv

- Alkukartoitus 15 pv

- Henkilökohtaistaminen 1pv ja Opiskelun ja työnhakemisen valmennus 2pv

- Pakolliset tutkinnon osat
  - Perustustyöt
  - Runkovaiheen työt

- Valinnaiset tutkinnon osat (valitaan 4 osaa henkilökohtaistamis suunnitelman laatimisen yhteydessä)
  - Sisävalmistusvaiheen kirvestyöt
  - Muuraus
  - Laatoitus
  - Rappaus
  - Korjausrakentaminen
  - Vedeneristys
  - Mittaus

- Työllistymis- tai koulutussuunnitelma

Koulutuksen sisältö Rakennusalan ammattitutkinto

Rakennusalan koulutus 300 pv

- Alkukartoitus 15 pv

- Henkilökohtaistaminen 1pv ja Opiskelun ja työnhakemisen valmennus 2pv

- Pakollinen tutkinnon osa
  - Talonrakentamisen perustietous

- Valinnaiset tutkinnon osat (valitaan 3 osaa henkilökohtaistamis suunnitelman laatimisen yhteydessä)
  - Rakennusmittaus

  - Väliseinätyöt

  - Harkko, tiili – ja pienelementtien muuraus

  - Rappaus

  - Ulkopuoliset työt

- o Vedeneristystyöt

- Työllistymis- tai koulutussuunnitelma

Opetussuunnitelma tiivistelmä

Kainuun ammattiopisto – liikelaitos
Aikuisopisto, Tekniikka ja liikenne

KAINUUN AMMATTIOPISTO

Rakennusalan koulutus
Talonrakennusalan ammattitutkinto /rakennusalan perustutkinto
Kuusamo

300 pv

Opetussuunnitelma – tiivistelmä

Tavoitteena on kouluttaa itsenäisesti erityisesti muurausalan työtehtäviä hallitsevia rakennusmiehiä.

Rakennusalan koulutus
300 pv

Alkukartoitus
15 pv

Henkilökohtaistaminen, 1 pv
Opiskelun ja työhaun valmennus, 2 pv

Rakennusalan perustutkinto
282 pv

Pakolliset tutkinnon osat
Perustustyöt / pakollinen
Runkovaiheen työt

Valinnaiset tutkinnon osat
(valitaan 4 osaa henkilökohtaista-
missuunnitelman laatimisen yhtey-
dessä)

Sisävalmistusvaiheen kir-
vestyöt
Muuraus
Laatoitus
Rappaus
Korjausrakentaminen
Vedeneristys
Mittaus

Rakennusalan ammattitutkinto
282 pv

Pakollinen tutkinnon osa
Talonrakentamisen perus-
tietous

Valinnaiset tutkinnon osat
(valitaan 3 osaa henkilökohtaista-
missuunnitelman laatimisen yhtey-
dessä)

Rakennusmittaus
Väliseinätyöt
Harkko- ja pienelementti-
en muuraus
Rappaus
Ulkopuoliset Vedeneristys-
työt
(vastaa kahta tutkinnon osaa)

Työllistymis- tai koulutussuunnitelma

Koulutuksen tarjoaja:	 KAINUUN AMMATTIOPISTO	AIKUISKOULUTUS	
Koulutuksen nimi ja	Rakennusalan koulu-	16 op	
Koulutusala:	Tekniikka ja liikenne PT- ja AT -taso		
Koulutusohjelma:	Rakennusalan perustutkinto, talonrakennuksen osaamisala, talonrakentaja tai		
Tutkinnon sisältö:	Talonrakennusalan ammattitutkinto		
Laajuus	Talonrakennusalan ammattitutkinto tai rakennusalan perustutkinto		
Ryhmä	60 ov		
Asema	Ammatilliset opinnot Koko tutkinto		
Kohderyhmä/ Koulutuksen pääsvaatimukset:	1. Koulutus aloittaville, Rakennusalan perustutkinto (60 ov), koulutuksen ja/tai työkokemuksen omaavat henkilöt. Valinta tehdään hakupaperoiden ja haastattelun perusteella. 4.1.1 Perustustyöt pakollinen		
Koulutusaika:	19.9.2011 - 20.11.2012 (sisältää lomapaivat)	4.2.1 Runto- ja työvälineiden käyttö pakollinen	Koulutuspäivät:
Koulutuskesto:	300 pv lomapaivat 10 pv	4.6.1 Sisävalmistusvaiheen kirvestyöt	1.LAHI: 679 h 97 pv ETÄ: 70 h 10 pv TOP: 1351 h 193 pv YHT: 2100 h 300 pv
Koulutukseen sisältyvien tutkinnon osien määrä/ koulutuspaikkakunta & Osoite:	4.6.3 Muuraus 4.6.4 Laatoitus 4.6.10 Rappaus 4.6.11 Korjausrakentaminen	Kainuun ammattiopisto Apajatie 1, 93600 Kuusamo	
1. 6 kappaletta Kouluttaja:	4.6.15 Vedeneristys 4.6.38 Mittaus Mauri Jaakkola Gsm: 040 416 4227	Yhteyshenkilö:	Ilpo Anttonen Gsm: 044 291828
2. 4 kappaletta	2. Koulutus kokeneelle, Talonrakennusalan ammattitutkinto (60 ov) 1 § Talonrakentamisen perustietous Valinnaiset tutkinnon osat (valitaan 3 henkilökohtaisen opiskelusuunnitelmaan) 2 § Rakennusmittaus 20 § Väliseinätyöt 22 § Harkko- ja pienelementtien muuraus 26 § Rappaus 30 § Vedeneristys (vastaa kahta tutkinnon osaa)		
Korttikoulutukset (1 ov)	Tulityökortti Työturvallisuuskortti EA-I -kortti		
Työssä oppiminen (TOP) (39 ov)	Työssä oppiminen ja tutkintotilaisuudet Työtilanteen mukaan oppilaan omalla paikkakunnalla Oppilaitos auttaa TOP-paikan löytämisessä		
Valmistavan koulutuksen arviointi	Tutkinnon osan valmistavan koulutuksen arvosana muodostuu tutkinnon osaan kuuluvien kurssien arvioinnista. Perustutkinto arvioidaan K (3), H (2), T (1) tai hylätty (0). Ammattitutkinto arvioidaan hyväksyty/hylätty.		
Tutkintotilaisuuden ammattitaidon osoittamistavat ja arviointi	Tutkinnon suorittaja osoittaa ammattitaidon tekemällä tutkintotilaisuudessa alaan liittyviä töitä rakennustyömaalla tai muussa mahdollisimman hyvin rakennustyömaan oloja vastaavassa paikassa. Tutkinnon suorittaja laatii työstään		

	suunnitelman, joka perustuu piirustukseen tai työselitykseen. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että ammattitaidon voidaan todeta vastaavan ammattitaitovaatimuksia.
Arvioinnin kohteet ja arviointikriteerit	Rakennusalan perustutkinto (OPH 11.6.2009 Dnro 35/011/2009) Talonrakennusalan ammattitutkinto (OPH 19.12.2007 Dnro 30/11/2007)

Rakennusalan perustutkinto Määräys 35/011/2009 LUKUSUUNNITELMA opetussuunnitelman tiivistelmä		Alkaa: 19.9.2011 Päätyy: 20.11.2012		
	300 pv			
	Yhteensä pv	lähi pv	etä pv	top pv
Loma 2* 5 pv, vuonna 2012 vko 10 ja vko 26	300	97	10	193
Yleiset opinnot				
Opiskelun ja työnhaun valmennus	5	5		
Henkilökohtaistaminen	1	1		
Alkukartoitus	15	10		5
Tulohaastattelu				
Itsearviointi (osaan.fi)				
Käytännön testi				
Testit (mm. lyhyt lukiseula, fyysinen testaus)				
Tietotekniikka (mm. ansioluettelo)				
TOP -arviointi				
Jatkotoimenpiteet (Työllistymis- tai koulutussuunnitelma)				
4.1 Perustutkinnon pakolliset tutkinnon osat				
4.1.1 Perustustyöt	57	20	2	35
Rakennustyön perusteet				
· Työturvakorttikoulutus				
· Tulityökorttikoulutus				
· Ensiapukoulutus EA1				
Perustustyöt				
Rakennuspiirustus 1				
4.2.1 Runkovaiheen työt	85	25	3	57
Runkotyön perusteet				
Puurunkotyöt				
Betonityöt				

Tiilirunkotyöt				
Teräsrunkotyöt				
Vesikaton runkorakenteet				
Runkoa täydentävät rakenteet				
Rakennuspiirustus 2				
4.6 Perustutkinnon valinnaiset tutkinnon osat (valitaan 4 osaa henkilökohtaistamisuunnitelman laadinnan yhteydessä)	137	36	5	96
4.6.1 Sisävalmistusvaiheen kirvestyöt				
Väliseinärunkotyöt				
Levytystyöt				
Puutyöt				
Pinnoitus- ja viimeistelytyöt				
4.6.3 Muuraus				
Muuraustyön valmistelu ja mittaus				
Muurauksen normit				
Limitykset, saumaus, tiilijako				
Ohutsaumamuuraukset				
4.6.4 Laatoitus				
Laatoitustöiden laatuvaatimukset				
Laatoitustyöt				
Vedeneristystyöt				
4.6.6 Rappaus				
Rappautöiden laatuvaatimukset				
Rappautyöt				
4.6.11 Korjausrakentaminen				
Korjausrakentamisen perusteet				
Peruskorjaus, saneeraus ja entisöinti				
4.6.15 Vedeneristys				
Vedeneristyksen laatuvaatimukset				
Vedeneristyksen perusteet				
Vedeneristystyöt				
4.6.38 Mittaus				
Mittauksen tarkkuusvaatimukset				
Mittauksen perusteet				
Mittaustyöt				

Talonrakennusalan ammattitutkinto Määräys 30 /011/2007 LUKUSUUNNITELMA opetussuunnitelman tiivistelmä		Alkaa: 19.9.2011 Päättyy: 20.11.2012		
	300 pv			
	Yhteensä pv	lähi pv	etä pv	top pv
Loma 2* 5 pv, vuonna 2012 vko 10 ja vko 26	300	97	10	193

Yleiset opinnot				
Opiskelun ja työnhaun valmennus	5	5		
Henkilökohtaistaminen	1	1		
Alkukartoitus	15	10		5
Tulohaastattelu				
Itsearviointi (osaan.fi)				
Käytännön testi				
Testit (mm. lyhyt lukiseula, fyysinen testaus)				
Tietotekniikka (mm. ansioluettelo)				
TOP -arviointi				
Jatkotoimenpiteet (Työllistymis- tai koulutussuunnitelma)				
Pakollinen tutkinnon osa				
1 § Talonrakentamisen perustietous	71	21	3	47
Yrityksen tunteminen				
Asiakkaiden tunteminen				
Materiaalien ja työn tunteminen				
Työmarkkinoiden tunteminen				
Valinnaiset tutkinnon osat (valitaan 3 osaa henkilökohtaistamissuunnitelman laatimisen yhteydessä)	208	60	7	141
2 § Rakennusmittaus				
Mittaussuunnitelma				
Laatuvaatimukset				
Työvälineet, koneet ja laitteet				
Mittaustyöt				
Ergonomia ja työturvallisuus				
20 § Väliseinätyöt				
Työsuunnitelma				
Ergonomia ja työturvallisuus				
Laatuvaatimukset				
Työvälineet, koneet ja laitteet				
Mittaukset ja laskelmat				
Väliseinätyöt				
22 § Harkko- ja pienelementtien muuraus				
Työsuunnitelma				
Ergonomia ja työturvallisuus				
Laatuvaatimukset				
Työvälineet, koneet ja laitteet				
Mittaukset ja laskelmat				
Muuraustyöt				
26 § Rappaus				

Työsuunnitelma				
Ergonomia ja työturvallisuus				
Laatuvaatimukset				
Työvälineet, koneet ja laitteet				
Mittaukset ja laskelmat				
Rappaukset				
28 § Laatoitus				
Työsuunnitelma				
Ergonomia ja työturvallisuus				
Laatuvaatimukset				
Materiaalit				
Työvälineet, koneet ja laitteet				
Mittaukset, laskelmat ja menekit				
Kestävän kehityksen huomioiminen				
29 § Märkätilojen vedeneristykset				
Märkätilarakentamisen laite, määräykset ja ohjeet				
Märkätilarakentamiseen liittyvä rakennusfysiikka				
Vedeneristysalustamateriaalit				
Vedeneristys- ja pintarakennemateriaalit				
Märkätilojen LVI-tarvikkeet				
Mittaukset, tulosten dokumentointi ja raportointi				
Ergonomia ja työturvallisuus				
Kestävän kehityksen huomioiminen				
Näyttö (henkilösertifikaatti)				
30 § Vedeneristys (vastaa kahta tutkinnon osaa)				
Työsuunnitelma				
Laatuvaatimukset				
Työvälineet, koneet ja laitteet				
Mittaukset ja laskelmat				
Ulkoiset vedeneristystyöt (Kuumabitumi- ja kermieristystyöt)				
Ergonomia ja työturvallisuus				

Yhteenveto

Käsittelen yhteenvedossani tekemästäni opetussuunnitelman kehittämistyöstä rakennusalan perustutkintoa ja ammattitutkintoa varten. Opetussuunnitelma on koulutuksen tärkein asiakirja. Opetussuunnitelma antaa perustan kaikelle koulun opetus- ja kasvatustyölle sekä koulun arvioinnille ja kehittämistyölle. Opetussuunnitelma

tukee ja antaa rungon opettajan työn suunnittelua, toteuttamista ja arviointia varten sekä toimii tiedon lähteenä aikuiskoulutuspuolella työvoimakoulutuksissa työvoimatoimistoille sekä Ely - keskuksille. Opetussuunnitelma on samanaikaisesti hallinnollinen ja pedagoginen asiakirja: se kertoo mitä ja miten koulussa opitaan ja työskennellään.

Tässä opetussuunnitelman kehittämistyössä työssä olen pyrkinyt huomioimaan erityisesti vielä työelämän tarpeet ja osaamisvaatimukset.

Oma osaamiseni vankistui varsinkin opetussuunnitelmien laatimisessa, koska minulla ei ollut oikein paljon kokemusta tällaisista töistä. Oli minun, saman alan kouluttajien, opettajien ja oppilaitoksen kannalta hienoa, että sain tehdä tästä aiheesta tämän kehitystyön ja pääsin tutustumaan mielestäni oikein hyvin opetussuunnitelma työn tekemiseen ja kehittämiseen. Tätä nimenomaista opetussuunnitelmaa laadittaessa, minä opettajana olin tärkeässä roolissa rakennusalan tietämykseni kanssa.

Opetussuunnitelman opintokokonaisuuksien ja kurssien sisältöjen räätälöinnissä tiimin monipuolinen tietämys ja ammattikokemus olivat erittäin tärkeää, jotta saatiin hyvä paketti koulutusta varten. Opetussuunnitelman pitää sisältää rakennusalan tämän päivän tiedot ja taidot, jotta se palvelisi mahdollisimman hyvin työelämän tarpeita. Opetussuunnitelman pitää olla myös muokattavissa erilaisten opiskelijoiden tarpeita vastaavaksi. Rakennusalan koulutukseen aikuisopiston puolelle tuleva opetussuunnitelmasta on varmasti hyötyä varsinaisella työsarallani, joka on nuoriso asteen rakennuspuolen koulutuksessa. Kainuun ammattiopisto aikuiskoulutus, jossa rakennus-osaston kouluttajat saavat käyttöön tämän opetussuunnitelman ja voivat hyödyntää tulevissa rakennusalan koulutuksissa. Rakennusalan tarpeet ja työelämän muutokset vaikuttavat osaltaan koulutuksien opetussuunnitelmien ammatillisiin sisältöihin.

Tämän opetussuunnitelman kehittämistyön tekeminen työn ohella oli aikaa vievää, mutta tämä työ opetti ja antaa hyvät lähtökohdat tehdä sekä kehittää opetussuunnitelmia kenties tulevaisuudessakin. Tutkintovastaavan opettajan ja muiden mukana olleiden tiimin jäsenten tuki oli tärkeää työtä tehdessä.

Lähteet:

<http://ohopop.files.wordpress.com/2008/10/muuttuva-opettajuus.pdf>

<https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/.../jharkonen.pdf?>

http://www.oph.fi/download/49159_kohti_uutta_opettajuutta_toisen_asteen_ammattillisessa_koulutuksessa.pdf

<http://fi.wikipedia.org/wiki/Opetussuunnitelma>

Arto Harju. Henkilökohtaistaminen tutkintotavoitteisessa koulutuksessa

http://www.oph.fi/koulutus_ja_tutkinnot/perusopetus/opetussuunnitelma_ja_tuntija_ko

Rakennusalan perustutkinto Dnro 35/011/2009 Talonrakentaja opetussuunnitelma

Kainuun ammattiopisto internet

Alan kirjallisuus

Liite 1.

HANKITTAVAN KOULUTUKSEN PERUSTIEDOT

Koulutuksen nimi:
Ammattialat ja -numerot
Tutkinto / tutkinnon osa

Tavoite ja sisältöalueet

Tarjouspyyntö: Työvoimakoulutus 2011 POPELY/2262/05.14.02/2010 Viite:mom.32.30.51.1.1
Rakennusalan koulutus
Talonrakennus, 62
1) Talonrakennusalan ammattitutkinto / rakennusalan perustutkinto 2) Talonrakennusalan ammattitutkinnon osat märkätilojen vedeneristys ja laatoitus
Koulutuksen tavoite: 1) Koulutuksen tavoitteena on, että opiskelija sijoittuu koulutuksen jälkeen erityisesti muurausalan työtehtäviin ja osaa tehdä itsenäisesti erilaisia muuraustöitä. Opiskelijalle laaditaan koulutuksen alussa henkilökohtainen opiskelusuunnitelma, jonka perusteella koulutuksen lopullinen tavoite ja tutkintotaso määräytyvät. 2) Koulutuksen tavoitteena on antaa opiskelijalle tarvittavat ammattivalmiudet märkätilojen vedeneristyksestä ja laatoituksesta. Opiskelija suorittaa VTT:n märkätila-asentajan henkilösertifikaatin. Sisältö: 1) <i>Talonrakennusalan ammattitutkinto(/Rakennusalan perustutkinto)</i> – koulutuksessa suoritetaan joko talonrakennusalan ammattitutkinto tai rakennusalan perustutkinto. Ensisijaisena tavoitteena on talonrakennusalan ammattitutkinnon suorittaminen. Koulutus alkaa alkukartoitusjaksolla, jonka aikana kartoitetaan, kumpaa tutkintoa kukin opiskelija lähtee tavoittelemaan. Tarjouksen jättäjän on esitettävä tarkennetut opetussisällöt. Koulutuksen sisältö tulee suunnitella Opetushallituksen vahvistamien voimassaolevien tutkinnon perusteiden (OPH dnro 30/011/2007, OPH 11.6.2009 Dnro 35/011/2009) mukaisesti koulutuksen kohderyhmä ja tavoite huomioiden.

Koulutustarvealue
Alkamisaika
Koulutuksen kesto

<p>Koulutukseen tulee sisältyä tulityö- ja työturvakortit.</p> <p>2) Koulutuksen sisältö tulee suunnitella Opetushallituksen vahvistamien voimassaolevien tutkinnon perusteiden (OPH 19.12.2007 Dnro 30/011/2007) mukaisesti koulutuksen kohderyhmä ja tavoite huomioiden.</p> <p>Tarjoukseen tulee liittää koulutuksen toteuttamisessa käytettävä opetus-suunnitelman tiivistelmä (enintään kolme sivua).</p> <p>Opetusmenetelmät tulee suunnitella koulutuksen tavoitteet ja kohderyhmä huomioiden.</p>
<p>Kuusamo</p>
<p>1), 2) 09/2011</p>
<p>1) 300 pv, koulutuksen tarjoajaa pyydetään määrittelemään työssä oppimiskurssin pituus.</p> <p>2) 80 pv, koulutuksen tarjoajaa pyydetään määrittelemään työssä oppimiskurssin pituus.</p> <p>Yli 5 kk kestäviin koulutuksiin voidaan sisällyttää loma viikko kutakin 6 kk jaksoa kohden. Tarjouksen jättäjää pyydetään esittämään tarjouksessa</p>

KAINUUN AMMATTIOPISTO

Rakennusalan koulutus
Talonrakennusalan ammattitutkinto /rakennusalan perustutkinto
Kuusamo
300 pv
HOPS

Opiskelijan nimi: _____

1. alussa ____ / ____ / 20__

2. lopussa ____ / ____ / 20__

1. Henkilötiedot

Nimi

Syntymäaika

Osoite kotipaikkakunnalla

Osoite opiskelupaikkakunnalla

Puhelin Kotiin / Opiskelupaikkakunnalle

Perhesuhteet

Terveystila

Eriytiruokavalio, yliherkkyys, allergia tms.

Lääkitys

Harrastukset

Peruskoulutus: Kansakoulu / Peruskoulu / Lukio

Aikaisempi ammatillinen koulutus

Työkokemus

---

2. LÄHTÖKOHTIEN SELVITYS

2.1 Itsetutkiskelu

Tarkkaile ensimmäiseksi itseäsi millainen ihminen ja missä elämän tilanteessa olet. Opiskelun suunnittelemisen kannalta on tärkeitä tietää mitkä osaamisesi alueet ovat vahvoja ja mitkä kaipaavat eniten kohentamista. Yritä löytää mahdollisimman todenmukainen vastaus seuraaviin kysymyksiin.

2.2 Millaiset ovat taitosi nyt?

Millainen on tällä hetkellä koulutuksesi ja työkokemuksesi? Mitä mieltä läheisesi ovat sinun taidoistasi?

2.3 Mitkä ovat hyviä puoliasi, vahvuuksia?

Missä tehtävissä olet todella hyvä? Mitkä muut taidot ovat vahvoja puoliasi? Millaisia vahvuuksia sinä arvostat?

2.4 Mitkä asiat ovat sinulle hankalia työssä ja työelämässä?

Millaiset tilanteet, tehtävät ja työt tuottavat sinulle vaikeuksia? Tunnistatko mikä aiheuttaa kyseiset vaikeudet? Mitä tietoja ja taitoja sinulta puuttuu? Mitä näistä puutteista haluaisit kehittää itsessäsi ensimmäiseksi?

2.5 Millaisia ovat tekniset tietosi ja taitosi?

Onko työtekniikoita tai menetelmiä joita et hallitse? Onko ammattialallesi tullut koneita, laitteita tai tietotekniikkaa yms. teknisiä laitteita joita et hallitse?

2.6 Millaisia ovat suunnittelutaitosi?

Onko sinulla taito suunnitella omaa työtäsi ja työaikaasi? Onko sinulla taitoa järjestellä tehtäviä ja asioita taloudellisesti, tuottavasti ja turvallisesti?

2.7 Millaisia ovat arviointitaitosi?

Osaatko arvioida työsuorituksesi laatua, tulosta, tuottavuutta ja työturvallisuutta?

2.8 Millaisia ovat sosiaaliset taitosi?

Tuletko toimeen asiakkaiden ja työtovereiden kanssa, oletko palvelualtis, helposti lähestyttävä, oletko valmis yhteistyöhön, osaatko keskustella ja sanoa oman mielipiteesi?

2.9 Mitkä ovat opiskelutaitosi?

Kuinka kauan on viimeisistä opinnoistasi? Miten voit parantaa opiskelutaitojasi?

2.10 Mitkä ovat mahdollisuutesi?

Kuinka tehokkaasti voit osallistua opiskeluun? Mitkä ovat kehittymismahdollisuutesi ammatissasi?

2.11 Mitä ongelmia tai uhkia on opiskelullesi?

Tukeeko lähipiirisi opiskeluasi? Kuinka voit sovittaa perheesi tarpeet ja harrastuksesi opiskeluun?

2.12 Onko sinulla ammattitaidon lisäksi muita henkilökohtaisia kehittymistavoitteita?

Miten ne voitaisiin liittää koulutukseen?

---

3. OPISKELUN TAVOITTEET

Koulutuksen tavoitteet, mitä tavoitteita olet asettanut koulutukselle?

Koulutusammatin tavoitteet, mitä odotuksia sinulla on ammattia kohtaan?

Ammatillisten osa-alueiden tai koulutussisältöjen tavoitteet

Sosiaaliset tavoitteet

Missä alan yrityksessä haluaisit työskennellä ja miksi?
